

-STRATEGY-

ANDREAS DAMGAARD, CAND.MERC.JUR
10. JUNI 2021

Bliv aktiehaj på 5 uger – webinar #2

Find din egen investeringsstil og få succes

Ansvarsfraskrivelse

- *Investering i aktier og andre værdipapirer er forbundet med risiko*
- *Du bør søge rådgivning, hvis du ikke forstår risikoen*
- *Du skal ikke handle for penge, som du ikke har råd til at tabe*
- *Historisk afkast på værdipapirer garanterer aldrig fremtidig afkast*

- *Der tages forbehold for eventuelle fejl og mangler*
- *Invested.dk kan i visse tilfælde modtage kommission og/eller betaling og/eller fordele for annoncering fra brokieren Markets.com, som sponsorerer "Bliv aktiehaj på 5 uger"*

Agenda

- Forskellige aktivtyper man kan investere i
  - Aktier, obligationer, fonde, derivater, alternative muligheder
- Overvej din egen investeringsstil- og tilgang
  - Tidsforbrug og evner
  - Tidshorisont
  - Risikoprofil
  - Aktiv eller passiv investor?
  - Valg af investeringsmiljøer
  - Diversifikation (spredning af risiko)
  - Handelsplatforme
  - Konkret strategi for dine investeringer
- To tilgange til analyse af aktier
  - Grundlæggende om fundamental analyse
  - Grundlæggende om teknisk analyse

Investeringsprodukter

- Aktier
- Obligationer
- Fonde (investeringsforeninger)

- Komplicerede produkter:
  - Certifikater
  - Optioner
  - Futures
  - Differencekontrakter (CFD'er)

- Alternative produkter/aktivklasser
  - Råvarer
  - Valuta (valutakryds)
  - Kryptovaluta

Majors	Value	Change	IM ATM	Contributor	Settings
1) EURUSD	12.032	-0.040			
2) USDJPY	10.285		11.112		
3) GBPUSD	8.705	+0.052	10.540		
4) AUDUSD	12.933	-0.100	9.240		
5) USDCHE	12.860	-0.712	12.200		
6) USDCAD	10.980	-0.335	10.200		

Aktier

- En aktie er en ejerandel af en virksomhed
  - Ret til at stemme på generalforsamlingerne
  - Ret til del i eventuelt udbytte
- Børsnoterede vs. unoterede aktier
- Børsnoterede aktier handles primært direkte på selve børsen
  - Nasdaq Copenhagen (Københavns Fondsbørs)
  - Nasdaq Stockholm (Stockholmsbörsen)
  - Deutsche Börse (XETRA)
  - NASDAQ
  - New York Stock Exchange (NYSE)

Ordrebog for Novo Nordisk:

Ordredybde ● Åben

Antal	Køb	Sælg	Antal
448	500,80	500,90	24
435	500,70	501,00	353
480	500,60	501,10	918
1.209	500,50	501,20	833
1.181	500,40	501,30	1.240
3.753			3.368

Seneste handel Vis flere →

Tid	Pris	Antal Købere	Sælgere
09.34.48	500,90	123 -	-
09.34.48	500,90	8 -	-
09.34.47	500,80	32 -	-

Obligationer

- En obligation er et handelsbart gældsbevis
  - Årligt afkast
  - Forudbestemt løbetid
- Generelt lav risiko og lavt forventet afkast – men ikke altid
- Forskellige typer
  - Statsobligationer
  - Realkreditobligationer
  - Virksomhedsobligationer
- Forholdsvis dyrt at handle obligationer
  - Fonde kan typisk være bedre egnet, hvis man gerne vil have obligationer i sin portefølje
- Kan kontantindestående være et alternativ på trods af negativ rente?

Fonde

- Kært barn har mange navne:
  - Investeringsforening (investeringsbevis)
  - Mutual fund, Unit trust
  - Exchange Traded Fund (ETF)
  - Index tracker fund
- Genvej til spredning af risikoen – aktive vs. passive fonde
- Aktiefonde, obligationsfonde og blandede fonde
  - Forskellige skatteregler for frie midler
- Handles både som børsnoterede og som unoterede

Overvej din egen investeringsstil- og tilgang

- Tidsforbrug og evner
- Aktiv eller passiv investor? En kombination?
- Tidshorisont
- Risikoprofil
- Diversifikation - risikospredning
- Valg af skattemiljøer
- Strategi for investeringerne
  - Hvornår skal der investeres?
  - Hvor meget skal investeres?
  - Hvordan skal der investeres?
  - Hvad er dit mål?
- Handelsplatform(e)

Dit egen tidsforbrug/dine evner

- Hvor meget tid vil du investere?
  - Tid og lyst til vedvarende at holde fokus? Evner?
  - Skal ikke undervurderes
  - Men må heller ikke afholde dig fra at komme i gang
  - Husk også at bruge tid på omkostningerne
- Kun lidt tid:
  - Buy and hold
  - Passiv investering i indeksfonde
- Lidt mere tid eller meget tid:
  - Buy and hold
  - Passiv investering i indeksfonde
  - Se på kortere tidshorisonter (swingtrading)
  - Flere porteføljer med forskellige tilgange
  - Skatteoptimering, forskellige brokere

**KEEP
CALM
AND
BUY &
HOLD**

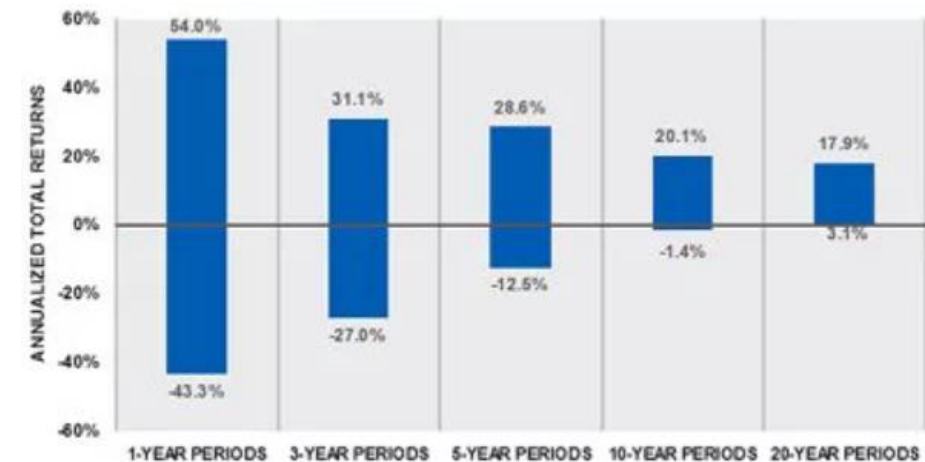
Aktiv eller passiv investor? En kombination?

- Den aktive tilgang kræver lidt mere tid (og måske evner)
  - Man vil gerne "slå markedet" - stockpicking
  - Interesse for markedet?
  - Branchekendskab?
- Den passive tilgang er fx egnet til den dovne investor
  - Man er tilfreds med at få et markedsafkast (med lave omkostninger)
  - Behøver ikke tage stilling til specifikke aktier
  - Opnår hurtigt risikospredning og dermed
- En kombination af ovenstående kan også være oplagt
  - Fx fonde inden for særlige geografiske områder eller temaer
  - Eller forskellige porteføljer i forskellige skattemiljøer

Tidshorisont

- Kort eller lang tidshorisont?
  - Er meget afgørende for om der overhovedet skal investeres og hvad der skal investeres i
  - Hvor fast er tidshorisonten?
- Jo kortere tidshorisont, jo lavere risiko bør tages = få aktier
- Jo længere tidshorisont, jo højere risiko bør tages = mange aktier
- Problemet er TINA
  - (There Is No Alternative)

Risikoprofil

- Risikoappetit + risikoevne = samlet risikoprofil
- Hvad er din risikoappetit?
  - Risikoavers vs risikopervers?
  - Kan jeg sove godt om natten, når der kommer kriser og korrektioner?
- Hvad er din risikoevne (evnen til at påtage sig risiko og tab)?
  - Kan jeg tåle at tabe pengene?
  - Er min tidshorisont lang nok ift. risikoniveau?
- Hvordan ser din formue ud i øvrigt?
  - Pensionsopsparing fx arbejdsmarkedspensioner
  - Fast ejendom
  - Virksomhed eller andet

Valg af risikoniveau

- Jo højere risiko, jo højere (forventet) afkast (...eller tab)
- Lang tidshorisont: Mange aktier
- Kort tidshorisont: Lad være med at investere i aktier
- Hvis høj risikoprofil:
  - Kort tidshorisont fx 3-5 år, en mindre andel aktier
  - Mellemtidshorisont fx 5-10 år, relativ høj andel aktier
  - Lang tidshorisont fx over 10 år – tæt på 100% aktier???
- Pas på deciderede højrisikoaktier
  - Meme-aktier fx AMC og Gamestop
  - Overvurderede aktier fx Tesla
    - Dog måske et mindre frimærke hvis man er risk lover...

Valg af investeringsmiljø(er)

**Realisationsbeskatning
(enkelte fonde og lagerbeskatning)**

- Frie midler
  - Aktieindkomst – aktier, visse fonde
  - Kapitalindkomst – obligationer, visse fonde, finansielle kontrakter
- Aktiesparekontoen – aktier og visse fonde
- Pensionsmidler – det meste
  - Ratepension, kapitalpension, aldersopsparing
  - Typisk ikke livrenter (hvis man selv gerne vil investere)
- Selskabsmidler – det hele
- Virksomhedsmidler (virksomhedsskatteordningen) - kun visse fonde

Lagerbeskatning

Lagerbeskatning

Lagerbeskatning

Lagerbeskatning

Valg af egnet handelsplatform(e)

- En konkurrencedygtig broker er et must
  - Se på de samlede handelsomkostninger (kurtage, depotomkostninger, vekselsgebyrer, renter, andre gebyrer)
  - Kurtagen afhænger typisk af forretningsomfang
  - Hvordan er selve platformen?
  - Adgang til services fx nyheder, analyser ol.
- **Nordnet:** pensionsmidler og kurtagefri månedsopsparing for fonde
- **Saxo Bank:** Aktiesparekonto og masser af kvalificeret markedsanalyse
- **Degiro:** Meget lave handelsomkostninger for US aktier
- **eToro:** Kurtagefri handel med større aktier og copytrading
- **Markets:** 3 mdr. kurtagefri handel med ca. 8000 aktier og mange handelsværktøjer

markets.com

eToro = DEGIRO

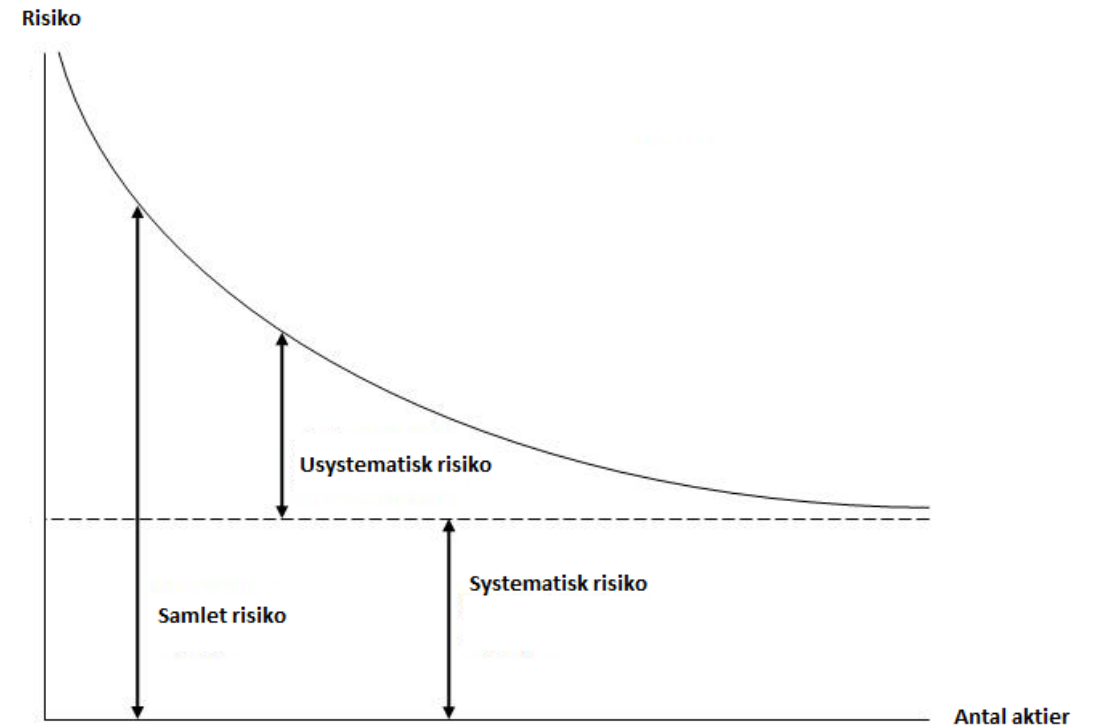
SAXO
BANK

Nordnet

Diversifikation – spredning af risiko

- Populært sagt skal man ikke lægge alle sine æg i den samme kurv - man skal sprede dem (dvs. risikoen...)
- Det drejer sig om at minimere sin risiko mest muligt
  - Afkast og risici følges dog ad
- To teoretiske typer af risici ved investering
  - Den ene type kan delvist fjernes "gratis"
- Hvad er så det rigtige antal aktier, der sikrer en optimal fordeling mellem risiko og afkast?
  - Man bør ikke vælge mange "ens" aktier fx fra samme branche

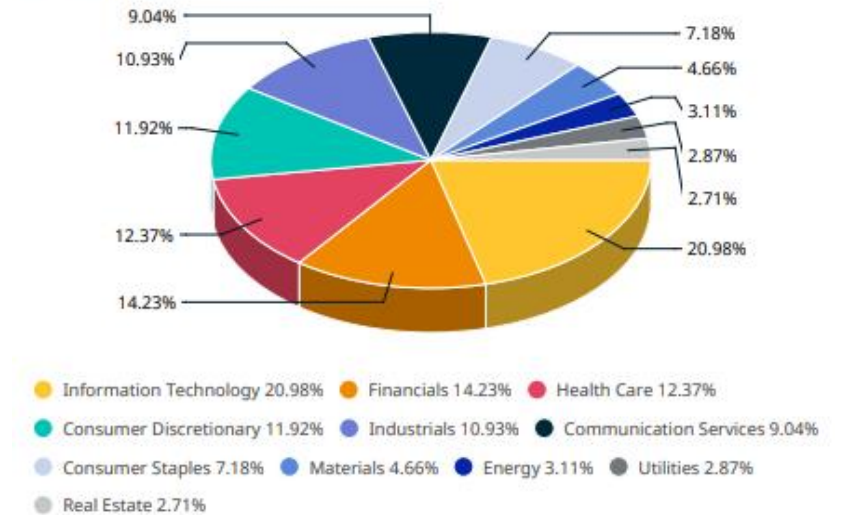

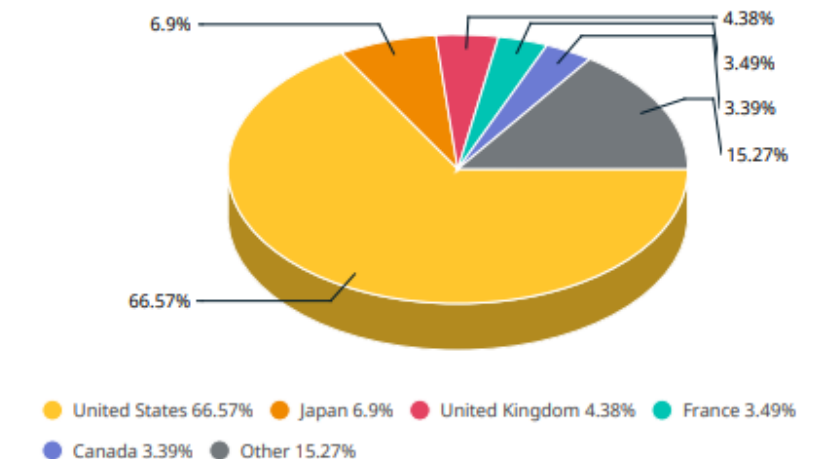
Hvordan diversificerer man sig i praksis?

- Fordel midlerne på et antal aktier fx 10-20
  - Har man fx 100.000 DKK at investere for, kan man fx købe 10 forskellige aktier á 10.000 DKK (husk minimumskurtag)
- Aktierne skal være fordelt (se fx [MSCI World fordeling](#)):
  - Geografisk spredning
  - Sektorvis spredning
  - Defensive vs. cykliske aktier
  - Vækstaktier vs. Valueaktier
- Man kan overveje primært at investere i lidt større aktier
  - Pas på med kortsigtede råd

SECTOR WEIGHTS

COUNTRY WEIGHTS

Konkret strategi

- Hvor meget skal der investeres og hvad er målet?
  - Størrelse på den samlede sum – det forventede afkast
- Hvornår skal der investeres?
  - På en gang eller løbende
- Hvordan skal der investeres?
  - Fx 100% aktier hvis ens risikoprofil tillader det?
  - Fordeling på geografi og brancher
  - Se fx ift. MSCI World
- Hvad skal der investeres i: X antal aktier, X antal fonde, obligationer?
- Hvordan findes de enkelte aktier? Egen analyse? Inspiration fra andre?
  - Udbytteaktier? Vækstaktier?
- Hvad er din plan for køb og salg af de enkelte aktier?
- Husk at se på eventuel rebalancering fx årligt

To tilgange til analyse af aktier

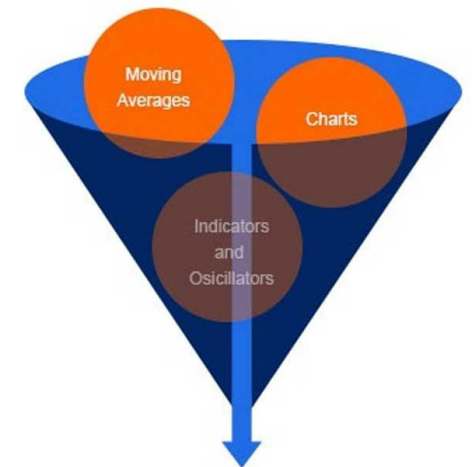
- Fundamental analyse
  - Vurdering af en aktie igennem relevante faktorer
    - Ift. en virksomhed kan det være alt fra et lands økonomi, industrielle forhold til den specifikke virksomheds finansielle og ledelsesmæssige forhold
  - Siger fx noget hvad er en virksomhed teoretisk kan være værd – er virksomheden under eller over vurderet?
- Teknisk analyse
  - Man bruger historikken (kursudviklingen) til at forudsige hvor en kurs (muligvis) skal hen
    - kan fx bruges til timing af køb

Fundamental Analysis

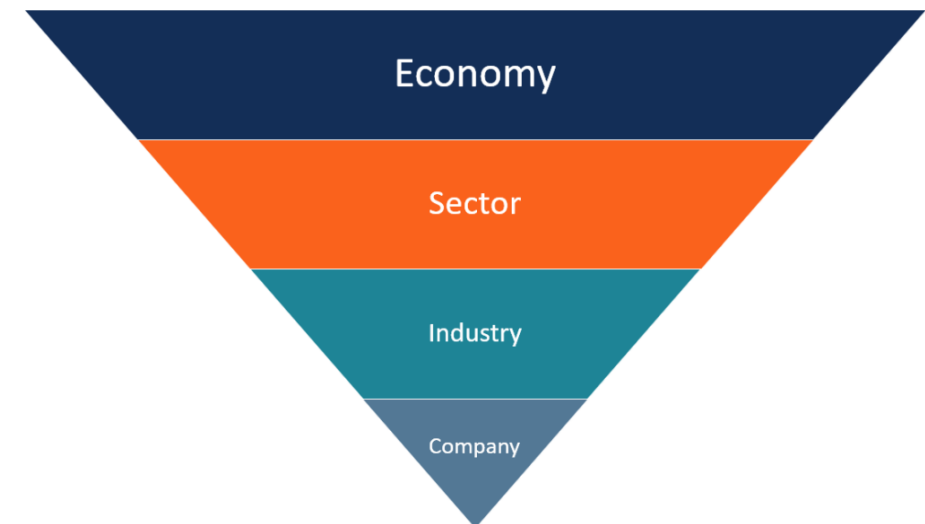
vs

Technical Analysis

Grundlæggende om fundamental analyse

- Tre niveauer for analyse af en virksomhed:
  - **Nationaløkonomisk niveau**
    - Hvordan er økonomien i forskellige lande? Hvor er det attraktivt at investere?
    - Stigende BNP indikerer fx det går fremad
    - Renteniveau, inflation
  - **Industriel og branche niveau**
    - Hvilke industrier og brancher er interessante?
    - Er der vækst i en given industri?
    - Er det muligt at identificere specifikke aktier i de udvalgte sektorer?
    - Hvem bliver vindere og tabere i de forskellige sektorer?
  - **Virksomhedsspecifikt niveau**

Det virksomhedsspecifikke niveau

- Den enkelte virksomhed analyseres i bund
- Kvalitativ analyse:
  - De lidt blødere værdier
  - Er der tillid til ledelsen? Historik? Skandaler?
  - Planer for fremtiden – virker de realistiske?
  - Hvordan er stemningen blandt medarbejderne?
- Kvantitativ analyse (regnskabsanalyse):
  - Ved at studere virksomhedens regnskaber fx overskud, omkostninger, aktiver, passiver kan man ultimativt vurdere, om kursen på aktien er "fair" eller over/undervurderet

Relativ værdiansættelse – de kvantitative nøgletal

- EPS – Earnings pr share – Resultat pr aktie
- P/E Ratio – Price/Earnings – Pris pr kroners overskud
- Dividend yield – Direkte afkast i %
- Dividend payout ratio (DPR) – Procentandel af overskud som udloddes
- Price/Book ratio (P/B) - Kurs/indre værdi
- Price/Sales – Kurs ift. omsætning
- Egenkapitalforrentning (Return on Equity – ROE)
- Peer Groups – de relative nøgle kan man sammenligne på tværs
- [Se eksempel for FLSmidth her \(under Om Virksomheden\)](#)

FLSmidth & Co. A/S (FLS)

Nøgletal

P/E	P/E*	P/B
58,48	27,17	1,64
P/S	Udbytte/aktie	EPS
0,88	2,00	3,20
Direkte afkast	EPS-vækst*	PEG
0,74%	115,46%	-

Earnings per Share – Resultat pr aktie

- EPS: Earnings per Share (Resultat pr aktie)
  - Dvs. hvad er resultatet pr aktie?
  - Hvor god er virksomheden til at skabe overskud?
    - Jo højere, jo mere profitabel og typisk højere aktiekurs
  - Siger dog ikke noget konkret om, hvad markedet mener om aktien dvs. om den er over/undervurderet
- Resultat pr aktie = Årets resultat / Antal aktier

Earnings Per Share (EPS)

$$\text{EPS} = \frac{\text{Total Earnings}}{\text{Outstanding Shares}}$$

Price Earnings - P/E Ratio

- P/E : Price/Earnings (Pris/Indtjening)
  - Dvs. hvad koster det at købe en kroners overskud?
  - Et af de mest anvendte nøgletal
  - Se eksempler (under Om virksomheden):
    - [DSV](#) 45
    - [Novo](#) 27
    - [Tesla](#) 625
    - [Facebook](#) 29
- P/E Ratio = Aktiekurs / Resultat pr aktie
- Man kan også beregne en forward P/E:
  - Estimeret pris/indtjening for det kommende år

Dividend Yield (Direkte afkast)

- Baserer sig på virksomhedens aktiekurs og det udbytte den udbetaler
- Dividend yield = $\text{Udbytte pr aktie} / \text{Aktiekurs}$
- Jo højere dividend yield, jo højere udbytte udbetaler virksomheden ift. aktiens kurs
- Man ser ofte på udbyttet over årene – er der stigning/fald?

Grundlæggende om teknisk analyse

- Man undersøger en akties historiske kursudvikling i en graf
  - Målet er at identificere nogle mønstre, der kan indikere aktiens fremtidige udvikling
- Bygger på en række antagelser:
  - At en akties kurs er en funktion af udbud og efterspørgselssituationen (som er et resultat af al information der findes – man antager, at markedet er efficient)
  - Historien gentager sig selv og at aktier derfor bevæger sig i forholdsvis forudsigelige mønstre
  - At aktier i perioder bevæger sig i op eller nedrends (der bortses fra korrektioner og konsolideringer)

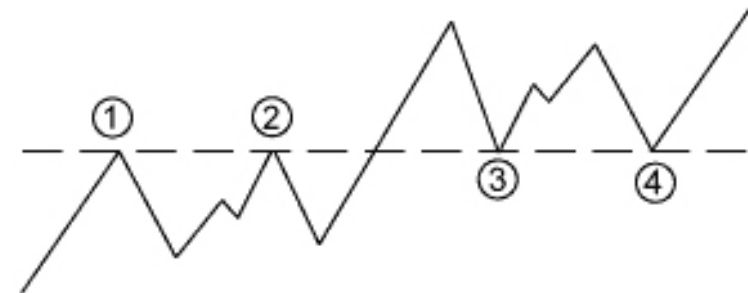
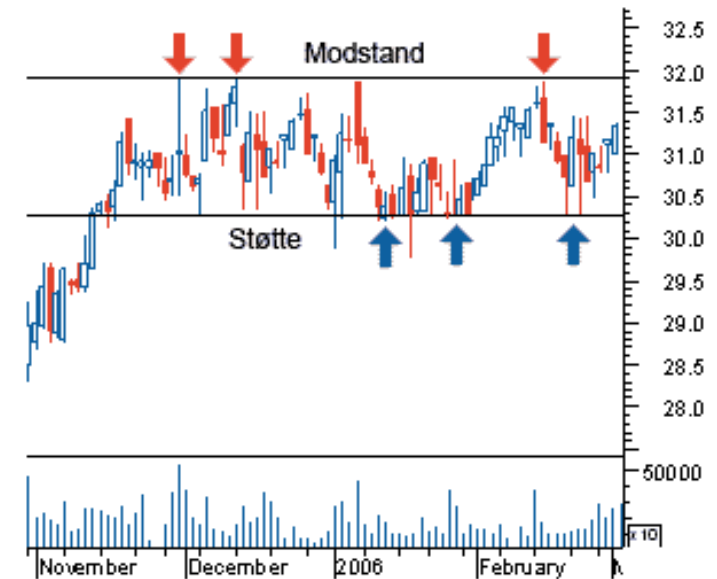
Trendanalyse – Dow teori

- Trends er enten opad- eller nedadgåede
  - I en optrend bevæger en kurs sig opad i længere tid – aktien er bullish (købssignal)
  - I en nedtrend bevæger en kurs sig nedad i længere tid – aktien er bearish (salgssignal)
- Dow teorien antager desuden, at den handlede volumen kan bekræfte en trend
- Trenden fortsætter (indtil det modsatte er bevist) – The trend is your friend...
- Trendlinjer kan tegnes ind på en aktiekursgraf på en handelsplatform fx Markets!

Modstand- og støtteniveauer

- Over tid skabes kritiske kursniveauer, som en aktie kan have svært ved at bryde
  - Modstandsniveau er når en aktiekurs har svært ved at bryde over
  - Støtteniveau er når en aktiekurs har svært ved at bryde under
- Tidligere modstandsniveauer kan også blive til nye støtteniveauer (og omvendt)
- Intervalhandel – købssignal hvis en periode med intervalhandel endelig brydes opad (og omvendt hvis nedad)
- Niveauerne kan tegnes ind direkte på en aktiekursgraf på en handelsplatform

Tekniske indikatorer

- Er en matematisk udregnet graf, som udledes af en akties kurs eller af den volumen, der handles af en aktie
- Kan generere købs- og salgssignaler
  - Bør dog bakkes af fx tekniske mønstre i kursgrafen eller evt. fundamental analyse
- Typer af indikatorer:
  - Momentum indikatorer – måler farten på kursændringer
  - Trendfølgende indikatorer – indikerer trendens retning
  - Volatilitets indikatorer – bekræfter en akties trend
  - Volumen indikatorer – bekræfter styrken på en akties trend
- De fleste indikatorer kan påføres kursgrafen for de enkelte aktier via ens handelsplatform

Glidende gennemsnit (Moving Average - MA)

- Er en trendfølgende indikator, der udgletter en akties kurser over en periode
  - Det gør det muligt at identificere en akties trend, da fx større kursudsving kun får meget lille effekt på gennemsnittets udvikling
- Udregnes ved at summere en akties kurser over en valgt periode og dividere summen med perioden – gentages hver dag
- Langsigtet perspektiv fx 200 dage
- Kortsigtet perspektiv fx 14 dage
- Simpel og eksponentiel udgave (SMA og EMA)
- Kan vises på de fleste handelsplatforme

Relative Strength Index - RSI

- Momentum-indikator (båndlagt oscillator som fx vises i bunden af kursgrafnen)
- Sammenligner de dage, som en aktie lukker oppe med de dage, hvor den lukker nede
- Måler aktiens indre styrke
- Kort sigt: 7-9 dage
- Mellemsigt: 14 dage
- Lang sigt: 21-25 dage
- Kan vises på de fleste handelsplatforme

Kommende live Aktiehaj-webinarer

Kategori	Tidspunkt	Varighed	Sværhedsgrad	TILMELD
Aktier	15 juni 2021, Kl.20:00	1t 0m	☒ Begynder	

AKTIEHAJ #3: HER ER AKTIERNE, DER ANBEFALES AF VERDENS BEDSTE ANALYTIKERE

Drømmer du om stærke afkast? Så se med her.

Din nabo har sikkert en masse idéer til, hvilke aktier du skal købe. Men han rammer sjældent rigtigt. I dette webinar dropper vi naboen og gennemgår i stedet aktietips fra verdens bedste analytikere. Det er de analytikere, der rent faktisk kan dokumentere, at de rammer rigtigt langt mere end flertallet.

Vi har før bragt tips fra disse analytikere – og ved det seneste tip steg aktien mere end 300% i de efterfølgende uger.

Vi bruger forskellige analyse-sites til at dykke ned anbefalingerne blandt de bedste analytikere og investorer og præsenterer dem for dig på en måde, der er nem at forstå.

Det skal nævnes, at på trods af den dokumenterede dygtighed fra de valgte analytikere, er disse investeringstips helt for egen regning og risiko og udgør ikke individuel investeringsrådgivning. Afkast og risiko følges ad, så du bør passe på med at investere penge, som du ikke kan tåle at tabe.

Kategori	Tidspunkt	Varighed	Sværhedsgrad	TILMELD
ETF	24 juni 2021, Kl.20:00	1t 0m	☒ Begynder	

AKTIEHAJ #4: PASSIV INVESTERING – DEN NEMME LØSNING?

Passiv investering er i hastig vækst. Flere og flere investorer kan se det fornuftige i at købe såkaldte indeksfonde med lave omkostninger, sådan at de ganske enkelt følger et marked – for eksempel det globale aktiemarked – og investerer i en meget bred portefølje af aktier. På den måde behøver man ikke at finde nålen i høstakken, sådan som det nogle gange kan være at finde de gode aktier. Man investerer i stedet for i hele høstakken!

Det globale aktiemarked stiger i gennemsnit med 7-8% om året, og af den årsag er mange investorer godt tilfredse med bare at følge aktiemarkedets udvikling som helhed, i stedet for at forsøge at slå det ved at udvælge nogle særligt gode aktier.

Passiv investering kan være en løsning til de investorer, som ikke ønsker at bruge tid og kræfter på at udvælge enkeltaktier, men det kan også være et supplement til investorer, som gerne vil sprede sin risiko mest muligt og måske ikke ønsker at investere i enkeltaktier fra særlige verdensdele eller andet.

På webinaret ser vi på de passive fonde, der findes på markedet, samt hvordan man screener markedet og finder de bedste og mest optimale fonde i forhold til ens egen investerings- og risikoprofil. Vi gennemgår også, hvordan man kan sammensætte en portefølje af passive fonde, hvor man også tager hensyn til de forholdsvis komplicerede skatteregler, der gælder i visse investeringssituationer.

Kategori	Tidspunkt	Varighed	Sværhedsgrad	TILMELD
Aktier	30 juni 2021, Kl.20:00	1t 0m	☒ Begynder	

AKTIEHAJ #5: HVER HANDELSPLATFORM HAR SIN STYRKE. FIND DE BEDSTE FOR DIG.

I dette webinar ser vi på de bedste handelsplatforme til at handle aktier, og vi gennemgår hvor de hver især har deres styrker og svagheder. Webinaret er en del af forløbet "Bliv aktiehaj på 5 uger" og kræver tilmelding til forløbet.

Handelsplatformene, som vi ser på, er Nordnet, Saxo Bank, Markets.com, eToro samt Degiro, som alle tilbyder aktiehandel mv. til kurtager, som typisk er meget lavere end, hvis man handler igennem de traditionelle banker. De er alle blandt de mest populære handelsplatforme i forhold til pris og indhold, og i webinaret zoomer vi ind på, hvor de forskellige platforme har deres styrker og svagheder.

Webinarer vil også have fokus på, hvilke forskellige investerings- og skattemiljøer, som er tilgængelige. Det er nemlig ikke ligegyldigt, om man investerer pengene i sin pension, med frie midler, selskabs- og virksomhedsmidler, børneopsparing eller på en aktiesparekonto, for eksempel. Der kan være mange penge at spare i skat ved at optimere sine investeringer og vælge de rigtige løsninger i den rigtige rækkefølge.

Afslutningsvist giver vi en vurdering af, hvilke handelsplatforme der er bedst i de forskellige investeringsmiljøer.

Relevante links

Tilmeld dig forløbet "Bliv aktiehaj på 5 uger" her: <http://www.invested.dk/aktiehaj>

Se eller gense det første webinar i forløbet om [hvordan man kommer i gang med at handle aktier](#)

[Læs om MSCI Worlds \(verdensindekset\) sammensætning](#)

Læs evt. også vores grundige anmeldelse af Markets.com her: <https://www.invested.dk/guides/handelsplatformen-markets-anmeldelse-og-gennemgang>

Læs mere om Markets' handelsværktøjer her: <https://markets.com/da/tools/>

Markets' FAQ: <https://markets.com/da/support/faqs/>

Få de bedste priser og vilkår hos Markets via Invested: www.invested.dk/markets-tilbud

[Læs også vores e-bog om, hvordan man handler på og bruger MarketsI platformen](#)

SPØRGSMÅL?

Send gerne spørgsmål og
kommentarer til :
support@invested.dk

TAK FOR I DAG!
